

s ponarejenim denarjem. Izdajalci to opazivši so se mu pritožili in zahtevali pravega denarja; Karol pa jim je odgovoril: „Adulterina fides, adulterinum meretur aurum“. — Neprava zvestoba se plačuje z nepravim denarjem. *)

V. Jarec.

Nekaj iz zemljepisja.

Angra Pequena (mali zaliv), zdaj nemška naselbina, od kraja ni drugega, nego prostorno pristanišče pod 26° 37' južne širjave na jugozapadnem bregu Afrike, dežela se pa imenuje po nekem rodu Hotentottov, ki tam stanuje, Velika dežela Namaqua. Tukaj je osnoval Pruski podložni Lüderitz iz Bremena 1. maja 1883 l. postajo zaradi trgovine, in je kupil od poglavarja renski misijonski družbi, Jozefa Frederiks v Betaniji, ki je nekako 240 kilometrov v notranji zemlji, tisto obrežje, ki se razteza od 26° 37' južne širjave, do reke Oranje; obrežju se ima privzeti še 20 zemljepisnih milj zadej ležeče zemlje. Površina vsega znaša 900 nemških □ milj. Naselbina Lüderitzova ima dvoje lesenih hiš, kritih s plehom; večja je skladišče za blagó, manjša pa je prebivališče ljudem. Poleg tega je še v Betaniji prodajalnica. Zaliv ima prav dobro pristanišče; otoki je varujejo peščenih sipin. A obrežje ni drugega, nego peščena puščava; za njim pa je še 4 do 10 angleških milj širok pas prenosnega peska, ki močno ovira kupčijo z notranjimi deželami. Blagó prevaževajo na velikih vozéh z voli vpreženimi, a vodo pa na ladijah privajajo iz Kapstadta. Bajе da ima dežela mnogo kupra, in hočejo rudnik napraviti. Obnebje je zdravo; ni močarin, niti rečnih nižav, a vročino hladé morski vetrovi. Angra Pequena sicer ni za poljedeljsko naselbino, a vender je postaja, iz katere se more prodirati v notranje kraje, in odtod lahko brani nemška vlada svoje koristi v zahodni in južni Afriki, posebno pa v okraji Kongo, zaradi katerega se ravno zdaj vrše posvetovanja. — A tudi podlogo poljedeljski naselbini so položili, ker je 5. julija 1884. l. generalni konsul dr. Nachtigal v imenu nemške državne vlade posedel kraj Kamerun, na obrežji Zgornje Guineje, nasproti Španskemu otoku Fernando Po.

Najvišji vršaci na zemlji so v srednjem Himalajskem gorovju, pa tudi na severu temu gorovju so gore neznano razsežne, ki imajo skoraj enako visoke vršace. V obče pa smo vender o teh gorah primerno slabo poučeni. Ob začetku tega stoletja še niso znali, kako visoke so Himalajske gore. Še le 1820. l. razglasilo se je po Evropi, da so v tem gorovju vršaci veliko viši mimo onih v Andih, in da so v Tibetu ob enaki visočini s Belo goro (Mont Blanc) v Evropi zeleni travniki in žitna polja. Dokler niso vršaca Davalagiri zmerili, bil je Čimboraso največi vrh na zemlji. Potem so najdlji, da je Kinčin-dzinga še višje, a tudi ta se je mogel umakniti. Ko so 1845. — 1850. l. Indijo premerili, najdlji so, da je Mount Everest ali Gavrinsakar še viši. Ta vršac je na severni meji Nepala, visok je 29.002 angleških čevljev; koti (Winkel), po katerih so določevali njegovo lego in višavo, so od hriba oddaljeni po 100 angleških milj, ker vlada v Nepal ni pustila gore meriti v svoji deželi. V taki daljavi so merili goro ter gledali od vzhoda, juga in zapada; od severne strani še nihče ni gledal gore, ker Tibetanci deželo še bolj zapirajo tujcem, kakor Nepalovci. Kinčin-dzinga je visok 28.156 čevljev. Lahko se vidi z železnice Kalkuta-Darjeeling, vender do vrha mu še ni prišel nihče, le malokdo do vznožja, ker je preokorna pot. Davalagiri, 26.626 čevljev, je v Nepal, nekaj ga bode menda v Tibetu, tedaj ni pristopen. Za njimi pride Nanga-Parbat nad 26.000 čevljev, je na severo-zapadni meji Kašmiru in se lepo vidi iz mesta Srinagar. Nihče

*) Fugger's Spiegel der Ehren etc.

mu še ni bil na vrhu; reka Ind ga obliva na severu in je tam 3000 čevljev nad morjem, in od tod se lahko gledajo velikanski snežniki. 150 angleških milj na severo-vzhod ti gori je gora dosihmal imenovana, ki je baje takó visoka kakor Mount Everest, in ta je tedaj druga gora na zemlji, kar se tiče visokosti, a nahaja se v sredi velikanskih ledenikov in takó daleč od obljudenih krajev, da je izmed Evropejcev menda drugi ni videl, kakor merjevci pri angleški komisiji. Blizu nje sta Mašerbrum in Gušerbrum blizu 26.000 čevljev visoka in več drugih vršacev od 22.000 — 25.000 čevljev višave. Na severnih krajih okraja Kašmirskega je svet v Indiji najbolj zvišan. Prelazi so tukaj 19.000 čevljev visoki, in čez prelaze nad 18.000 čevljev visoko hodijo sploh še s tovari. — Tukaj je tedaj hribolazcem še mnogo svetá odprtega.

Zemeljska ožina pri Korintu. Iz Aten se naznanja, da so užé premaknili sveta 1,200.000 kubičnih metrov; vsega skupaj je prevoziti 10,000.000 kubičnih metrov. V Lionu so naročili dva stroja po 450 konjskih sil, ki bosta delala na obeh koncih prihodnjega kanala. S tema bodo premaknili vsak dan 8000 kubikmetro. Delo mislijo izgotoviti v treh letih.

Ženska ročna dela za deklice.

„Delo nas varuje trojnega zla: greha, dolgega časa in revščine“ je rekel nepozabljeni vladika in šolnik Slomšek. Večina naših slovenskih pregovorov nam tudi marljivost priporoča in studi grdo lenobo. Vsak človek, posebno pa še mladina, naj pridno dela, kajti delo bistri duha in krepi teló.

V takem smislu so se tudi z novimi šolskimi postavami ženska ročna dela v ljudske šole uvedela, ter se s tem storil prav zdaten korak za povzdigo ljudskega blagostanja. Ne opisujem pa metode in smotra pri tem uku; to pripuščam vrlim gospicam učiteljicam, ki so strokovnjakinje v tem področji. Obžalovati pa moramo, da se nam gospice učiteljice tako malo kje pokažejo z javnim peresom. Omenjam tedaj tu-le, kakó ženska ročna dela dobrodejno vplivajo na učenke s tem, da učenke rade in redno v šolo hodijo, da se s tem vadijo snage in reda, da se varujejo slabe družšine in lenega pohajkovanja, ter jim to pomaga, da bodo slednjič enkrat prida gospodinje.

Zares prijetno je videti učenke pri tem pouku krog priljubljene učiteljice zbrane, če taista umé svoj posel mikavno, racijonelno opravljati. Pripovedovanje o pridelovanji in izdelovanji tvarine za razne obleke, o prijetnem vplivu snage na red in zdravje, pri-lično pa tudi kaka pripravna pesmica, n. pr.: „Predica“, „Perica“ mej delom ves pouk znatno poživí. Tako v šoli, a tudi zunaj šole postane ta poduk plodonosen. Vselej in zeló sem se oveselil, če sem na sprehodu ali ob drugi priliki zadel na tropo pastirjev in opazil, da so se pastarice, mesto da bi pri praznih, dostikrat neslanih in nespodobnih igrah z neposajenimi pastirji tekmoval, posebej same z ročnimi deli zabavale. Tudi tujec, ki pride v naše kraje, se o tej zadevi pohvalno izraža, kajti dandanes dobí užé tudi v naj ubornejem in oddaljenem selu kmetskih deklic, ki vsaj znajo dobro plesti, za silo vezti (heklati) in krpati.

Koliko nedelskega pohajkovanja, nevarnega vasovanja in druge iz lenobe izvirajoče nemarnosti ta pouk lahko zabrani! Namesto v slabo družščino, kar kmetska dekleta itak v nedeljo najraje storé, se kje same snidejo ali pa obišejo svojo nekdanjo učiteljico ter prosijo, da jim kaj novega pokaže in jih v eni ali drugi reči pouči.

Pa tudi v gmotnem obziru so ženski rokotvori zeló koristni. Ne da bi mislil, da bi kmetska dekleta — in ravno take imam tukaj v mislih — postale kake umeteljke v tej stroki, se taiste konečno vender lahko dovedejo tjá, da sebi in domačim vsakdanjo obleko